

СИЛАБУС курсу «Правозастосовча практика» 2020-2021 навчального року	
Назва курсу	Правозастосовча практика
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра теорії та історії права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Спеціальність 081 Право Галузь знань 08 Право
Форма навчання	Денна, вечірня, заочна
Викладачі курсу	Бариська Яна Олександрівна, кандидат юридичних наук, доцент
Посилання на робочу програму	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25635
Коротка анотація курсу	Курс «Правозастосовча практика» є вибірковою дисципліною для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право, яка викладається в 1-2 семестрах в обсязі шести кредитів ECTS. Обсяг курсу становить 42 години лекційних, 30 годин семінарських, 108 годин самостійної роботи.
Мета та завдання курсу	Мета курсу «Правозастосовча практика» полягає у засвоєнні студентами знання щодо практичного застосування норм права в процесі юридичної діяльності, що сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти наукового світогляду, підвищення рівня правової культури, моральних, естетичних та інших якостей, інтелектуальних здібностей, обізнаності щодо сутності практично-прикладного застосування норм права у юридичній діяльності.

Очікувані результати навчання	Очікуваними результатами вивчення навчальної дисципліни здобувачами є: - Набуття нових знань щодо сутності правозастосовчої діяльності, виявлення проблем, які пов'язані з реалізацією повноважень правозастосовних органів; - Вміння прогнозувати напрямки подальшого вдосконалення правозастосовної в Україні, виходячи із принципів та тенденцій державно-правової дійсності; - Вміння застосовувати набуті в ході вивчення курсу теоретичні знання на практиці, можливість брати участь у дискусіях, конференціях пов'язаних з даною проблематикою, грамотно ставити питання та давати на них відповіді у ході наукових дискусій; - Вміння проводити комплексні дослідження щодо функціонування системи правозастосовних органів з позицій доктрини верховенства права; - Здатність відбирати та аналізувати наукові дослідження вчених з проблематики навчальної дисципліни та визначати цінність наукових джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами; - Здатність апробовувати практичні навички щодо формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій у сфері правозастосовчої діяльності; - Вміння здійснювати юридичну кваліфікацію правових ситуацій, що потребують правового розв'язання шляхом застосування права; - Здатність розрізняти правові акти (нормативні, правозастосовні, інтерпретаційні) за юридичною силою; володіти усім правовим інструментарієм, необхідним на кожній із стадій правозастосовного процесу; - Вміння відображати результати наукового аналізу проблемних питань правозастосовчої практики у есе та наукових статтях; - Вміння правильно давати правову оцінку соціально значущим фактам, політичним подіям та процесам, грамотно формулювати власні переконання щодо проявів правового нігілізму; використовувати свій світоглядний потенціал для
---	--

	прийняття юридично значущих рішень; - Здатність правильно застосовувати норми права під час юридичної діяльності, вирішення юридичних спорів.
Ключові слова	Правозастосовча діяльність, реалізація права, стадії правозастосування, акти застосування права
Теми	1. Застосування права як особлива форма реалізації права 2. Стадії застосування права 3. Акт застосування права 4. Тлумачення права 5. Юридична техніка
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці першого семестру, екзамен – за підсумками року
Навчальні методики	Лекції, презентації, обговорення актуальних питань, наукові дискусії за результатами представленого есе.
Оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: • за роботу на семінарських заняттях: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів –50; • захист підготовленого есе перед аудиторією: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. Знання здобувачів ступеня доктора філософії з дисципліни оцінюється за такими критеріями: - оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який всебічно і глибоко володіє програмовим матеріалом, може аналізувати та синтезувати правову інформацію, засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї, а також вільно їх висловлювати. - оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який повністю опанував і вільно володіє програмовим матеріалом, має системні знання по тематиці дисципліни, має здатність до самостійного пошуку інформації, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних,

	нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї, однак, не в усіх питаннях добирає чітку аргументацію для обґрунтування своєї позиції та думки. - оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який навчальну програму опанував, але є незначні прогалини у знаннях, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію, може продукувати нові думки та ідеї, а також застосовувати знання у практичній юридичній діяльності, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою; - оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії, який знає основний програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та використання його у майбутній професії, ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою, але допускає помилки при виконанні завдань, хоча при вказівці на помилки, може знайти шляхи їх усунення. - оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який володіє основним програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та практичної діяльності, однак, виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. - оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктора філософії, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань. - оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктора філософії, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні репродукування і не може продовжувати навчання за відповідним освітнім рівнем, оскільки не готовий до пошуку, оброблення на аналізу інформації, не може продукувати нові думки та ідеї.
Орієнтовні питання для підсумкового контролю	1. Застосування норм права як особлива форма їх реалізації. 2. Поняття правозастосування, випадки реалізації норм права у формі застосування, специфічні риси застосування права. 3. Підзаконний характер правозастосування та особливості застосування окремих видів правових норм. 4. Форми (способи) застосування норм права, їх поняття, підстави класифікації та види. 5. Поняття стадій застосування норм права, наукові підходи до виділення стадій у правозастосовчому процесі.

	6. Встановлення фактичних обставин справи як стадія правозастосовного процесу: основні положення. 7. Вибір та аналіз правової норми як центральна стадія правозастосовного процесу: загальна характеристика. 8. Прийняття уповноваженим суб'єктом рішення по справі як завершальна стадія правозастосовного процесу: основні положення. 9. Вимоги до правильного застосування норм права: види та їх сутність. 10. Законність, обґрунтованість, доцільність як вимоги до правильного застосування норм права: основні положення. 11. Місце правозастосовчої діяльності в юридичному процесі. Правозастосовча діяльність як складний багаторівневий процес. 12. Акти застосування права 13. Класифікація актів застосування норм права: критерії, види та їх характеристика. 14. Види актів правозастосування. 15. Структура правозастосовних актів: елементи та їх характеристика. 16. Співвідношення акту застосування норм права з нормативно-правовим актом. 17. Процедурно-процесуальні форми правозастосовчої діяльності. 18. Права учасників правозастосовного процесу. 19. Правосуддя як форма правозастосовчої діяльності. 20. Специфічні особливості судової правозастосовчої діяльності. 21. Установчо-розпорядча форма правозастосовчої діяльності. 22. Виконавчо-розпорядчі органи держави. 23. Значення установчо-розпорядчої форми правозастосовчої діяльності для належної діяльності центральних органів виконавчої влади, об'єднань, підприємств, установ. 24. Контрольно-наглядова форма правозастосовчої діяльності та її основне призначення. 25. Наслідки контрольно-наглядової форми правозастосовчої діяльності. 26. Контрольно-наглядова форма правозастосовчої діяльності та регулятивні й охоронні правові відносини. 27. Функції окремих органів та контрольно-наглядова форма правозастосовчої діяльності. 28. Організаційно-юридичні засоби управління процесами правозастосування. 29. Правоохоронна форма правозастосовчої діяльності. 30. Функції держави із забезпечення охорони прав і свобод громадян, фізичних та юридичних осіб від протиправних посягань, забезпечення принципу законності.
--	---

	31. Тлумачення норм права: поняття, сутність, елементи та мета. 32. Класифікація тлумачення норм права: критерії та види. 33. Офіційне тлумачення норм права: поняття, ознаки. 34. Критерії класифікація та види офіційного тлумачення норм права. 35. Автентичне (авторське) тлумачення норм права, делеговане (легальне) тлумачення норм права. 36. Правозастосовне тлумачення норм права, нормативне (абстрактне) тлумачення норм права. 37. Казуальне тлумачення норм права як різновиди офіційного тлумачення: загальна характеристика. 38. Неофіційне тлумачення норм права: поняття, сутність. 39. Побутове (повсякденне) тлумачення, професійне (компетентне) тлумачення, доктринальне (наукове) тлумачення як різновиди неофіційного тлумачення норм права: загальна характеристика. 40. Способи тлумачення норм права: поняття, види. 41. Діяльність Конституційного Суду України з тлумачення Конституції та законів України. Межі тлумачення Конституційним Судом України Конституції та законів України. 42. Функції тлумачення норм права: поняття, види. 43. Інтерпретаційно-правові (правотлумачні) акти: поняття, види та їх характеристика. 44. Юридична техніка: поняття, сутність та загальна характеристика. 45. Юридична техніка правотворчості та правозастосуванні. 46. Прийоми та правила юридичної техніки: юридична термінологія, юридичні конструкції, форма нормативного акта. 47. Система юридичної техніки. Види юридичної техніки та їх загальна характеристика. 48. Законодавча техніка, нормотворча техніка, техніка правозастосовних актів: основні положення. 49. Загальна характеристика прийомів та правил юридичної техніки. 50. Способи (прийоми) викладу норм права.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Актуальні проблеми теорії держави та права: навч. посіб. / Є. В. Білозьоров, Є. О. Гіда, А. М. Завальний та ін.; за заг ред. Є. О. Гіди. К. : ФОП О. С. Ліпкан, 2010. 260 с. 2. Актуальні проблеми теорії держави та права. Частина І. Актуальні проблеми теорії держави: навч. посіб. / С. М. Тимченко, С. К. Бостан, С. М. Легуша та ін. 2-е вид., стереот. К.: КНТ, 2008. 288 с. 3. Биля О. І. Теоретичні основи використання нормотворчої техніки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид.

	наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень». Х., 2004. 20 с. 4. Гнатюк М. Д. Правозастосування як форма реалізації права : дис. кандидата юрид. наук: 12.00.01. К., 2007. 211 с. 5. Малента В. С. Неофіційне тлумачення норм права: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.01. К., 2010. 212 с. Допоміжна література: 1. Бурканова О. А. Правосознание в правоприменительной деятельности сотрудников органов внутренних дел: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.01. Москва, 2007. 162 с. 2. Ведерніков Ю. А. Правоохоронна діяльність в Україні: теоретико-правовий аспект. К.: Знання України, 2009. 219 с. 3. Вопленко Н. Н. Реализация права: учеб. Пособ. Волгоград: Издательство Волгоградского гос. ун-та, 2001. 46 с. 4. Гусарев С. Д. Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти. К.: Знання, 2005. 375 с. 5. Малента В. С. Неофіційне тлумачення норм права: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.01. К., 2010. 212 с. 6. Минникес И. А. Индивидуальное правовое регулирование: теоретико-правовой анализ: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.01. Екатеринбург, 2009. 312 с. 7. Михайленко О. Р. Складання процесуальних актів у кримінальних справах: навч. посіб. К.: Юрінком, Інтер, 2000. 198 с. .
--	---